

עונג שבת (19)

**"כראוי לו" לשביעי
כל המקדש שביעי כראוי לו**

שהוצאת ת"ת של הבנים כביכול 'על חשבונ' של הקב"ה, ההבנה פשוטה, הרי אמרו חז"ל (נדה לא.): שלשה שותפין יש באדם, הקב"ה אביו ואמו, וכל אחד נותן את חלקו: האב עצמות וגידים, האם העור, בשר ושערות, והקב"ה נותן בו רוח ונשמה. לפי זה הענין פשוט. כאשר נזקק הבן לאכול או לבגדים, מי קונה לו אותם? אביו ואמו כי הם יצרו את גופו.

וכשיש צורך ללמוד תורה מי משלם? מי שנתן לו הנשמה, הקב"ה, הנשמה שייכת להקב"ה והוא צריך לשלם עבורה. וכשם שהוא משלם עבור לימוד תורה, כך הוא משלם גם את כל הוצאת השבת, כי זהו יומו של הקב"ה, ואני לא צריך לשלם על סעודה להקב"ה. מכאן עלינו ללמוד כמה מחוייבים אנו להתכונן לקראת סעודות השבת. בערב שבת כביכול הקב"ה פונה אל כל יהודי ואומר לו: מחר הוא יומי, אתה האורח שלי, ואני מבקש ממך שתהיה ה'קייטרינג' שלי, עליך לזכור שכל הסעודות ביום זה הן של ה', ולהכין סעודות בהתאם. אומר היהודי: אינני יכול להרשות לעצמי סעודות שמתאים לך. הקב"ה עונה לו: לא התכוונתי שתשלם. אני יכול לשלם בעצמי. אתה רק תיכנס לחנויות המאכלים ותקנה ככל שתרצה. "לו ואני משלם".

נפש שמשון "שבת קודש" מאת הרב פינקוס זצ"ל

**גם כשאנו מתכוון, שכרו רב
כל המקדש שביעי כראוי לו.... שכרו הרבה מאוד על פי פעולתו.**

בספר "שערי הישועה", כתב לבאר על פי דברי בעל "שבט מוסר" בהקדמתו, שאם האדם אומר בשעת אכילתו 'לכבוד שבת קודש', אף שהוא יודע בתוככי לבו כי הוא אוכל כדי להשביע את גופו, עם זאת עצם האמירה עושה רושם בעולמות העליונים. לכן אומר הפיטן: "כל המקדש שביעי כראוי לו", בכ"ף הדמיון, היינו הוא מקדש את השבת כאילו היה ראוי לו, אם כי באמת הוא אינו במדרגה הזו ורק אומר בפיו כי הוא מקדש את השבת. עם זאת, "שכרו הרבה מאוד", כי אף שהוא אומר זאת רק בפיו, עם זאת 'על פי פעולתו', הוא פועל פעולות גדולות ונשגבות. על אחת כמה וכמה, אם האדם ישתדל כי אכן מה שיוצא מפיו יהיה חקוק גם בנפשו.

ומתוך האור "שבת קודש א"

יש לעיין מה כוונת הפיטן באומרו "כראוי לו", האם הכוונה כראוי ל'שביעי', או 'למקדש עצמו'. יש לומר: כי כאשר קדושת שבת גדולה יותר מכל המועדים, כפי שאומרים אנו בתפילה: "וקדשתו מכל הזמנים", לכן אמר הפיטן שיש לקדש את השבת "כראוי לו", כראוי ליום השביעי עצמו, כפי קדושת השבת, יותר מכל הזמנים.

ומתוך האור "שבת קודש א" בשם "שיח יצחק"

**כל שבת יחידה ומיוחדת משאר השבתות
כל המקדש שביעי כראוי לו**

את הפסוק "עולת שבת בשבתו על עולת התמיד" (במדבר כח, י), יש לפרשו בדרך רמז: "עולת שבת בשבתו", העליה שצריך אדם להשיג בשבת זו, "על עולת התמיד", אינה מושגת כל כך בשאר השבתות, ולכן יש להתאמץ בה דוקא בשבת זו. כלומר: בכל שבת ושבת יש לראות כאילו היא השבת הראשונה או האחרונה, מיוחדת ונשגבת באופן שונה משבתות אחרות. לפי זה יש לבאר הפיוט: "כל המקדש שביעי כראוי לו", שיש לקדש כל שבת ושבת "כראוי לו" דוקא. כי כל שבת בבחינתה ומדרגתה ויעודה, היא יחידה ומיוחדת משאר שבתות השנה. ויש להשתדל ולהשיג בכל שבת ושבת את מדרגתה המיוחדת לה.

מתוך האור "שבת קודש א" בשם האדמו"ר מפיטסבורג

לוו עלי ואני פורע

אמרו חז"ל (ביצה טו.): אמר להם הקב"ה לישראל: בני לוו עלי וקדשו קדושת היום, והאמינו בי שאני משלם. ובהמשך (טז.): כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה עד יום הכיפורים, חוץ מהוצאת שבת והוצאת יום טוב, והוצאת בניו לתלמוד תורה, שאם פחת, פוחדתין לו ואם הוסיף מוסיף לו. ופירש"י: כל מזונותיו של אדם, כל מה שעתידי להשתכר בשנה, קצוב לו, כך וכך ישתכר השנה זו, ויש לו ליזהר מלעשות יציאה מרובה, שלא יוסיפו לו שכר למזונות אלא מה שפסקו לו. חוץ מהוצאת שבת, אותה לא פסקו לו מה ישתכר לצרכה, ומהיכן תבואה, אלא: לפי מה שרגיל ממצאיים לו, לשעה או לאחר שעה. וה"ה הוצאת בניו לתלמוד תורה: אם הילד מתקשה בלימודו, תן לו מלמד פרטי, ובכל מה שתשלם, הקב"ה אומר, הכל על חשבונ' בענין זה,

מצויץ כהלכתו, שאם יפסל הטלית קטן שלבוש בו, יהיה לו תיכף ומיד טלית קטן אחר. והזהיר במצות ציצית כפי כל פרטיה ודקדוקיה, זוכה לאשה ובנים, וניצול מן החטא ומכוסה ממזיקין ומלאכי חבלה ומוגן מעין הרע ומקבל פני השכינה.

פסקי תשובות חלק א'

פתגם: החינוך הוא המסילות של רכבת החיים

ספר "שמחלה"

חקירה: אכילת קדשים: המצוה רק בכזית הראשון

או על כל הקרבן. (אפיקי ים ח"א, מה)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: בכיה לחנם

המגיד מדובנה נזדמן פעם לבית הכנסת לפני תפילת שחרית ראה את אחד מעשרי הקהל עומד ואומר בכוונה "אלוקי נשמה" מברכות השחר, בהטעימו את המלים: ואתה עתיד ליטלה ממני ולהחזירה בי לעתיד לבוא. וכשאמר, ולהחזירה בי, געה בבכי. שאל אותו המגיד: כשאמרת ליטלה ממני לא בכית, ואילו כשאמרת להחזירה בי בכית מה טעם? השיב לו העשיר: אני ברוך השם איש עשיר ומרבה נכסים, שכן אני מלווה בריבית וההצלחה מאירה לי פנים, אולם דבר אחד מדאיג אותי מאוד, יש לי בנים משחיתים, זוללים וסובאים, ומתיירא אני שלאחר מותי יזבזבו את כל הוני עד לבלתי השאיר לו שריד ופליט, כך שבקומי לתחיית המתים לא תהיה לי פרוטה לפרוטה ואהיה נאלץ לחזור על הפתחים ולפשוט יד לנדבה. לכן כשאני אומר: להחזירה בי, עולות דמעות בעיני ואני פורץ בבכי. תנוח דעתך, אמר המגיד, אין כל מקום לבכי, אדם שיש לו בנים כאלה, ונוסף לכך הוא גם מלווה בריבית קצוצה, חזקה שלא יקום בתחיית המתים.

ספר "חד וחלק" חלק א'

שבת שלום!

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, ג'ילברט יפה בת מרים צדוק בן מרים. לעילוי נשמת של ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, לעילוי נשמת שלמה בן משה, דנאיל בן רחל, עמנואל בן ארנסט אברהם.

בבית המקדש היתה מצוה של מורא מקדש, כמו שכתב הרמב"ם (הלכות בית הבחירה פ"ז ה"א): מצוה עשה ליראה מן המקדש, שנאמר "ומקדשי תיראו". גם שבת קודש, לדעת ה"יראים" (פי"ב ה"א): הלוקח פירות ממי שאינו נאמן על המעשרות ושכח לעשרן ונכנסה שבת או יום טוב שאינו יכול לעשר, הרי זה שואלו, ואם אמר לו מעשריך הן אוכל על פיו בשבת, מפני שאימת שבת על עמי הארץ ואינו עובר בה עבירה. כלומר, ביום חול עם הארץ אינו נאמן על המעשרות, אך בשבת אפשר לסמוך עליו, כי הוא לא ישקר מפני הפחד של שבת. זהו מורא שבת, כעין מורא מקדש.

נפש שמשון "שבת קודש" מאת הרב פינקוס זצ"ל

השבת אינה מצוה שמתן שכרה בצידה

האוכל ביום הכפורים וכן העושה מלאכה ביום זה, עונשו כרת, ואילו העושה מלאכה בשבת, חייב סקילה. מדוע? הכלל הוא אומר רבי דוד טבלי, שעל קיום מצוות עשה, בית דין כופין. אם אדם אינו רוצה ליטול לולב או לבנות סוכה, בית דין יכולוהו לעשות זאת, אמנם כל זה במצוות שאין מתן שכרן בצידן, לא הובטח לאדם שכר בעולם הזה, רק לעתיד לבוא, מצוות כאלו כופים את האדם לקיים. אבל מצוות עשה שמתן שכרן בצידן, כגון כיבוד אב ואם, בית דין אינם יכולים לכפות אדם לקיימן, כי אם האדם אינו חפץ בשכר, ההפסד כולו שלו, אי אפשר להתערב בשיקולו. הואיל ויום כיפור זה מצוה עשה שמתן שכרן בצידה "כי ביום הזה יכפר עליכם", אם אדם אינו רוצה מחילת עוונות, בית דין אינם מתערבים ואין לחייבו מיתת בין דין, אבל הקב"ה כן מענישו, ולכן חייב כרת. שבת לעומת זאת אינה מצוה שמתן שכרה בצידה, כך מפורש בגמרא (שבת י:): אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה, ואני מבקש ליתנה לישראל, לך והודיעם מכאן אמר רבן שמעון בן גמליאל: הנותן פת לתינוק צריך להודיע לאימו. איני? והאמר רב חמא ברבי חנינא הנותן מתנה לחבירו אין צריך להודיעו, לא קשיא הא במילתא דעבידא לאגלויי, הא במילתא דלא עבידא לאיגלויי, והא שבת דעבידא לאיגלויי, מתן שכרה לא עביד לאיגלויי. הרי לנו כי מתן שכרה של שבת אינו ידוע, וכיון שכך בית דין יכולים לכפות על קיום מצוה זו, לכן המחלל שבת עונשו בסקילה, שהיא מיתת בית דין.

ומתוך האור "שבת קודש א"

הלכה: הלכות ציצית

חובה מוטלת על כל אדם לחזור אחר טלית קטן נאה ומהודר שיש בו שיעור המחייבו בציצית, ולקשור בארבע כנפותיו ציצית מהודרים וכשרים בתכלית, וגם נכון להזהר להיות לו ברשותו מוכן עוד טלית קטן